

(इतिवुत्तकं हा खुद्दकनिकायातील ग्रंथ असून तथागत “असे म्हणाले होते” असा त्याचा अर्थ आहे.
या ग्रंथात ११२ सुत्तांचा समावेश असून, त्यातील काही उद्बोधक गाथा ह्या पद्यपाठासाठी निवडण्यात आलेल्या आहेत.
कल्याणमित्र कोण असतो, आळस का करू नये, मैत्री कशी करावी, वाचा योग्य कशी असते असे सुविचार स्पष्ट होताना दिसतात.

आचरणात आणण्यायोग्य आणि व्यवहारात उपयोगी असे सुविचार बुद्धाने सर्वासाठी सांगितलेले आहे.)

कल्याण मित्तो यो भिक्खु, सप्पतिस्सो सगारवो।
करं मित्तानं वचनं, सम्पजानो पतिस्सतो॥
अप्पमादं पसंसन्ति, पुज्जकिरियासु पण्डिता।
अप्पमत्तो उभो अत्थे, अधिगण्हाति पण्डितो ॥
दिट्ठे धम्मे च यो अत्थो, या चत्थो सम्परायिको।
अत्थाभिसमया धीरो, पण्डितो ति पवुच्चती'ति॥
एकं पि चे पाणमदुट्ठचित्तो, मेत्तायति कुसलो तेन होति।
सब्बे च पाणे मनसानुकम्पं, पट्टमरियो पकरोति पुज्जं॥
चक्खुं सोतं च घानं च, जिह्वा कायो तथा मनो।
एतानि यस्स द्वारानि, सुगुत्तानिध भिक्खुनो॥
जागरन्ता सुणाथेतं, ये सुत्ता ते पबुज्झथ।
सुत्ता जागरितं सेय्यो, नत्थि जागरतो भयं॥
सीलं समाधि पज्जाच, यस्स एते सुभाविता।
अतिकम्म मारधेय्यं, आदिच्चो व विरोचती'ति॥
मंस चक्खु दिब्बचक्खु, पज्जाचक्खु अनुत्तरं।
एतानि तिणि चक्खूनि, अक्खासि पुरिसुत्तमो॥
सम्मा मनं पणिधाय, सम्मा वाचं च भासिय।
सम्मा कम्मनिकत्वान, कायेन इध पुग्लो॥

(खुद्दकनिकाय – इतिवुत्तकं – निवडक)

शब्दार्थ / सदृश

सम्पजानो (वि.) – सजकतेने.

अप्पमत्तो (वि.) – जागरूकता, जागरूक राहणारा.

सम्परायिको (वि.) – पुढे जाणारा.

सुगुत्तानिध (सुगुत्त) (अ) – सुरक्षित.

विरोचति – प्रकाशित करतो.

अक्खासि (क्रि.) – सांगितले, शिकविले.

सगारवो (वि.) – गौरवासह.

अप्पमादं (वि.) – जागरूकता, अप्रमादाला.

अधिगण्हाति (क्रि.) – प्राप्त करतो, मिळवितो.

सम्मा – (अ) योग्य, सम्यक.

अत्थभिसमया (वि.) – योग्य वेळ.

पबुज्झथ (क्रि.) – जागणे, जाणणे.

स्वाध्याय ****

प्रश्न १ : खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा -

१. कल्याण मित्र कोणाला म्हणावे?
२. मैत्री कशी करावी?
३. आळस का करू नये?

प्रश्न २ : खालील पालि प्रश्नांची उत्तरे पालिभाषेत लिहा -

१. केन पण्डितो ति पवुच्चति?
२. कतमो छ द्वारं सुगुत्तानिध करोति?

प्रश्न ३ : जोड्या लावा -

‘अ’ गट	‘ब’ गट
१. पढुतमरियो -	१. भयं.
२. नत्थि जागरतो -	२. पुज्जकिरियासु पण्डिता.
३. ये सुत्ता-	३. पकरोति पुज्जं.
४. अप्पमादं पसंसन्ति-	४. ते पबुज्झथ.
	५. सुगुत्तानिध भिक्खुनो.

